

Elinvoima- ja ympäristötoimiala

Tilannekuva

Yleistä

Näkymä vuodelle 2026 maailmantaloudessa on edelleen epävarma. Suhdanteissa näkyy kuitenkin merkkejä lievästä elpymisestä: Euroopan keskuspankki on aloittanut ohjauskorkojen keventämisen inflaation hidastuessa, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan maltillisesti, mutta jäävän edelleen alle pitkän aikavälin keskiarvojen. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä, ja työttömyyden lasku on hidasta. Kuluttajien luottamus on edelleen hyvin heikolla tasolla. Odotukset heijastuvat erityisesti kulutushalukkuuteen, asumiseen ja työllisyyteen liittyvissä hankinnoissa, mikä hidastaa talouden elpymistä.

Suomen vientiteollisuuden tilanne on yleisesti ottaen ollut heikko, mutta vähitellen elpymään päin. Viennin kasvu hidastui merkittävästi vuonna 2024, mutta piristyi hieman alkuvuonna 2025 erityisesti kemian, metsäteollisuuden sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotteissa. Maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuva epävarmuus hidastaa edelleen merkittävästi pidemmän aikavälin palautumista. Yhdysvaltain kanssa solmittu tullisopimus rauhoittaa tilannetta, vaikka se vientikauppaa merkittävästi haittaakin.

Porin seudulla taloustilanne on kaksijakoinen. Työttömyys on noussut ja ylittää Satakunnan keskiarvon, mutta alueen vientivetoinen elinkeinoelämä osoittaa elpymisen merkkejä. Tulevaisuuden näkymiä kohentavat erityisesti alueelle suunnitteilla olevat puhtaan siirtymän hankkeet, vaikka useat niistä odottavatkin vielä lopullisia investointipäätöksiä. Alueella on vireillä useita merkittäviä teollisuus- ja energia-alan hankkeita, kuten Forcitin TNT-tuotantolaitos, Nordic Ren-Gasin e-metaanilaitos, Ecogrid energyn ja Polarnoden datakeskushankkeet sekä Tahkoluodon teolliset kehityshankkeet ja merituulivoimapuiston laajennussuunnitelma. Lisäksi pitkään vireillä ollut BioEnergon biotuotetehdas näyttäisi viimein lähestyvän investointipäätöstä. Kukin hankkeista on satojen miljoonien eurojen arvoinen, joten niillä on merkittävä vaikutus alueen työllisyyteen ja talouskasvuun. Hankkeet edistävät myös hiilineutraaliustavoitteita alueella. Alueen elpyminen nojautuu entistä enemmän teollisuuden ja viennin kehitykseen sekä julkisiin hankkeisiin.

Rakentamisen suhdanne on edelleen vaisu erityisesti asuntorakentamisessa, mutta yksittäiset suuret julkiset ja teolliset rakennushankkeet ovat tukeneet alan toimeliaisuutta. Alan työllisyys on huono. Asuntomarkkinassa asuntojen hinnat ovat laskeneet, mutta alkuvuonna 2025 vanhojen asuntojen hinnat näyttävät kääntyneen nousuun. Kauppmäärät ovat pysyneet alhaisina, mutta niissäkin on nousua vuoden takaiseen verrattuna. Porissa on Kiinteistöväilytysalan Keskusliiton mukaan vanhojen asuntojen hinnat nousseet 5 % ja määrät +22 %. Rakentamistoimialan uskotaan elpyvän teollisten investointien myötä nopeasti.

Työmarkkinoilla vuoden 2025 alkupuoliskolla korostuvat sekä työttömyyden kasvu että avointen työpaikkojen väheneminen, mikä heijastaa yleistä taloudellista epävarmuutta. Rakenteellinen kohtaanto-ongelma ei ole poistunut, mutta työvoimapula ei ole tällä hetkellä alueen keskeisin työmarkkinaongelma. Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa muodostua yritysten kasvun esteeksi, ellei yritysten valmiuksia kansainväliseen rekrytointiin saada vahvistettua eläköityvän työvoiman korvaamiseksi. Mikäli teolliset investoinnit käynnistyvät, voi rakennustoimiala lähteä nopeaan nousuun, mikä voi näkyä jopa työvoimapulana. Myös Mäntyluodon telakan omistusjärjestelyt voivat näkyä nopeana metallialan työllisyyden toipumisena.

Pori on jatkanut määrätietoista työtä investointiympäristön kehittämiseksi. Kaupunki on mahdollistanut teollisuusalueiden käytön uusille hankkeille (Kirrinsanta, Tahkoluoto) ja edistänyt logistiikkainfrastruktuurin kehittämistä merituulikeskuksen ja satamainvestointien kautta. Honkaluodon kaava valmistui keväällä 2025 ja houkutteli heti alueelle datakeskustoimijan. Kaavoitus jatkuu Mäntyluodon alueen kaavasuunnittelun sekä Tahkoluoto-Paakarit- ja Yyterinniemen yleiskaavasuunnittelulla. Porin rooli alueen veturina on vahvistunut strategisen kaavoituksen, yritys yhteistyön ja puhtaan siirtymän hankkeiden myötä.

Yleiskuvassa Porin seutu kohtaa lyhyen aikavälin haasteita. Pitkän aikavälin näkymät ovat kuitenkin suotuisat, mikäli suunnitteilla olevat investointihankkeet toteutuvat ja vientimarkkinat elpyvät maailmanpoliittisen tilanteen selvenemisen myötä.

Satakunnan työllisyysalue ja työllisyyspalvelut

Toimialan suurin muutos 2025 oli työllisyysuudistus, jossa valtion TE-toimistot lakkautettiin ja siirrettiin lakisääteisesti kuntien vastuulle. Porin alueelle syntyi 11 kunnan muodostama Satakunnan työllisyysalue, jossa vastuukuntana toimii Porin kaupunki. Muut kunnat ovat Kokemäki, Harjavalta, Nakkila, Ulvila, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen, Karvia, Kankaanpää ja Jämijärvi. Toimintaa johtaa ja alueen työvoimaviranomaisena toimii elinvoima- ja

ympäristölautakunnan alainen Satakunnan työllisyysalueen jaosto, jossa on vähintään yksi edustaja kustakin työllisyysalueen kunnasta. Kiinteitä toimipisteitä on Porissa, Harjavallassa ja Kankaanpäässä. Lisäksi muissa kunnissa asiakkaita vastaanotetaan ns. asiointipisteissä, jotka ovat avoimna ajanvarauksella sovitun aikataulun mukaan.

Satakunnan työllisyysalue sijoittuu organisatorisesti kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikköön. Työllisyysalueen henkilökunnan pääosan muodostaa liikkeen luovutuksella Satakunnan TE-toimistosta Porin kaupungin palvelukseen siirtyneet virkailijat. Henkilöstöä siirtyi valtiolta noin 125 htv.

Talousarviossa valtio on osoittanut Satakunnan työllisyysalueelle rahoitusta työllisyysalueen kuntien valtionosuuksiin 13,7 M€ ja arvioidut kulut ovat 13,7 M€. Porin kaupungin osuus työllisyysalueen budjetista on n. 9 M€ (noin ⅔). Valtion rahoitus on laskennallinen ja kiinteä kahden vuoden ajan, ja työllisyysalueen kunnat ovat sopineet toiminnan rahoituksesta erillisellä sopimuksella. Kahden vuoden aikana etsitään tapa määritellä ja jakaa kustannukset, kun kuntien rahoitus tulee osaksi yleistä valtionosuutta. Vuodesta 2027 alkaen tavoite on siirtyä aiheuttamisperusteiseen osakaskuntalaskutukseen. Tämän mallin valmistelu jatkuu 2026 aikana.

Uudistus on lähtenyt käyntiin hyvin. Palvelut ovat jatkuneet katkeamatta ja uusia toimintamalleja on pystytty ottamaan käyttöön. Taloutta ja työllistymisen käytettävissä olevia palveja rasittaa ns. velkahännät, jotka ovat perua TE-toimiston aiemmin tekemistä tälle vuodelle siirtyneistä päätöksistä, joiden hoitamiseen ei kuitenkaan saatu omia määrärahoja. Tämän vuoksi esim. uusien palkkatukien myöntäminen on keskeytetty.

Työllisyysuudistuksen yhteydessä kunnille lisättiin myös muuta velvoittavaa lainsäädäntöä. Palkkatuen käyttö kunnissa ja hyvinvointivointialueilla kiellettiin syksystä 2024 alkaen, minkä seurauksena palkkatukea leikattiin valtionosuuksista. Tästä syystä kaupunki on 2025 aikana ajanut alas aikuisten työpajatoiminnot. Jäljelle on jäänyt nuorten työpajat, jotka siirtyivät elinvoima- ja ympäristötoimialalta sivistystoimialalle ja joiden toimintaan saadaan OKM:n rahoitusta. Kunnallinen työpajatoiminta on muutospaineissa ja toimintaa on supistettu palkkatukimuutosten takia.

Uutta on myös 2025 alusta voimaan tullut laajennettu kustannusvastuu työttömyysturvan, työmarkkinatuen sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan perusosasta. Lainsäädäntöä on muutettu siihen suuntaan, että työttömyysturvan kuntien maksuosuuksiin eli ns. sakkomaksuihin ei voi vaikuttaa aktiivisella työnhakijalla palveluihin kuten aiemmin. Kunta joutuu maksamaan osuutta työnhakijan työttömyysturvasta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen ja maksuosuuksista välttyä vain työnhakijan työllistyttyä ilman palkkatukea.

Kun vuonna 2024 Porin kaupunki maksoi ns. sakkomaksua n. 6,6 M€, saattavat nämä kustannukset 2025 nousta jopa yli 12 miljoonaan euroon. Tämä on riskitekijä, joka johtuu kustannusvastuun laajenemisesta sekä heikentyneestä työllisyyskehityksestä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Valtion tähän tarjoama rahoitus ei riitä kattamaan työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia, joten erotus jää Porin kaupungin kustannettavaksi.

Invest In -toiminta ja teollisuuden sijoittumisedellytykset

Porin seutu on jatkanut aktiivista työtä uusien teollisten investointien houkuttelemiseksi alueelle. Invest In -toiminta keskittyy erityisesti vihreän siirtymän, energiantensiivisen teollisuuden ja kiertotalouden investointimahdollisuuksiin, joille alueella on olemassa vahva infrastruktuurinen ja logistinen perusta. Kirrinsannan, Peittoon ja Honkaluodon teollisuusalueiden kaavoitus, Tahkoluodon sataman alueen ja Mäntyluodon merituulikeskuksen kehittäminen sekä käynnissä olevat T-kaavoitushankkeet Mäntyluodossa tukevat suurten toimijoiden sijoittumisedellytyksiä.

Kansainvälisten sijoittajien kiinnostus on edelleen aktiivista, mutta geopolitiittinen epävarmuus ja investointipäätösten pitkät valmisteluajat ovat näkyvät hankkeiden hitaana etenemisenä. Tonttivarauksia on kuitenkin tehty useita, mikä kertoo sijoittumishalukkuudesta ja pitkän aikavälin investointien valmistelusta. Tonttivaraukset ovat konkreettinen osoitus alueen vetovoimasta, ja niillä on luonnollisesti keskeinen rooli tulevien investointien mahdollistamisessa.

Alueen vetovoimaa parannetaan kehittämällä yhteistyömalleja elinkeinoyhtiön, sataman, energiayhtiöiden ja koulutusorganisaatioiden kesken. Kaupungin rooli sijoittumispalvelujen koordinoijana ja päätöksenteon ennakoitavuuden varmistajana on tunnistettu keskeiseksi. Invest In -toiminnassa korostuu pitkäjänteisyys: tavoitteena on rakentaa kokonaisvaltainen, kestävä ja kilpailukykyinen teollinen ekosysteemi, joka houkuttelee investointeja paitsi Suomessa myös kansainvälisesti.

Vuoden aikana saatuja onnistumisia ovat mm. Forcitin, Nordic Ren Gasin ja Volaren tehdashankkeet sekä ecogrid.energy:n ja Polarnoden datakeskushankkeet. Lisäksi käynnissä on neuvotteluja useista uusista hankkeista. Aiemmin julkaistuista hankkeista mm. BioEnergon hanke on ilmoittanut tekevänsä investointipäätöksen vielä vuoden 2025 aikana. Porin Mäntyluodon telakkatoiminta saa jatkoa, kun Enersense myi offshore-liiketoimintansa kanadalaiselle Davielle. Toiminta jatkuu Sata Shipbuilding Oy:n nimen alla. Telakan kiinteistö jää edelleen kaupungin tytäryhtiön Suisto Kiinteistöjen omistukseen.

Kaavoitus

Kaavoitusyksikkö hoitaa lakisääteistä kaavoittajan tehtävää.

Suunnittelutehtävien lisäksi kaavoitusyksikkö osallistuu kaupungin elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen, rakentamisen laadunvalvonta- ja lupaprosesseihin sekä monipuolisesti erilaisiin rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin kohdistuviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Kaavoitusyksikkö hoitaa myös Eurajoen maankäytön suunnittelun lakisääteistä kaavoittajan tehtävää sopimuksen mukaisesti. Sopimus on voimassa aina vuoden kerrallaan, mikäli sopimuskunta ei irtisano sopimusta edellisen vuoden loppuun mennessä. Tehtävää hoidetaan nykyisellä henkilöstöllä.

Kaavoitusyksikön menot koostuvat pääosin henkilöstökustannuksista. Kaavoitusyksikössä työskentelee tällä hetkellä 16 vakituista työntekijää ja määrä pysyy vuonna 2026 samana. Eläköityvien suunnitteluavustajien paikat on täytetty uusilla työntekijöillä. Tulevaisuudessa suunnitteluavustajien tehtävänimike pyritään muuttamaan kaavavalmistelijaksi.

Nykylainsäädännön mukaiset suunnittelukriteerit edellyttävät muun muassa laajamittaisia taustaselvityksiä kaavahankkeille, mikä aiheuttaa painetta kaavaselvityksille budjetoidun määrärahan lisäämiseen.

Kaupunki pyrkii lähivuosina uudistamaan paikkatietopohjaisen suunnittelujärjestelmän. Sen myötä kaavoitusyksikön käytössä oleva suunnittelujärjestelmä saattaa vaihtua, mikä aiheuttaa tarvetta varautua koulutukseen. Koulutuksen määräraha pyritään säilyttämään nykytasolla. Yleiskaavoitukseen liittyvä Esrin DMCity-pilotointi jatkuu.

Kaavoitusmaksuja koskevaa hinnastoa uudistetaan vuoden 2025 syksyllä. Jos asemakaava tai kaavan muutos on pääasiassa yksityisen edun vaatima ja laadittu maanomistajan tai -haltijan aloitteesta, kunnalla on oikeus periä tältä kaavan laatimisesta ja käsittelystä aiheutuneet kustannukset. Uuden hinnaston mukainen kaavoitusmaksu (perusosa ja tiedotusmaksu) on noin 15 prosenttia korkeampi kuin voimassa olevan hinnaston maksuluokan yläraja. Hakijan maksettavaksi tulevat lisäksi lähtökohtaisesti selvityskustannukset. Uudessa hinnastossa on pyritty selkeyttämään asemakaavan tai asemakaavamuutoksen hakemisen prosessia, osapuolien tehtäviä sekä kustannusten kokonaisuuden muodostumista. Uuteen hinnastoon on lisätty myös yleiskaavoituksen kaavoitusmaksu, jollaista ei ole aikaisemmin hinnastossa ollut.

Asemakaavoja on vireillä 30 kappaletta sekä ranta-asemakaavat.

Mäntyluodossa / Kirrinsannassa vireillä olevat T-kaavat pyritään saattamaan voimaan.

Kehityskuvatyo on aloitettu vuonna 2025 tilannekuvan luomisella ja työn vaatimien selvitysten laatimisella. Maankäytön suunnittelun ja koko Porin maankäytön kehityskuvan ja rakennemallin tarpeisiin on käynnistetty muun muassa laaja selvitystyö Porin siniviherrakenteesta. Laadittavassa selvityksessä kartoitetaan yleispiirteisesti alueen vesistöt, luonto ja viheralueet sekä niiden yhteydet. Työn tavoitteena on osoittaa Porin arvokkaimmat luontokohteet ja laatia kehittämissuunnitelma, jossa kohteet ja niiden väliset yhteydet esitetään maankäytön suunnittelutyön tueksi.

Tahkoluoto-Paakarien ja Yyterinniemen osayleiskaavatyöt etenevät. Tahkoluoto-Paakarien kaavassa pyritään säilyttämään alueen saariston vapaa-ajan käytössä olevat alueet nykyisessä käytössään. Kaavaratkaisulla varaudutaan sataman ja siihen liittyvien logistiikka- ja teollisuustoimintojen laajentumiseen Tahkoluodon eteläpuoliselle matalikkoalueelle ja tätä tavoitetta tuetaan satama-alueen sisäisin liikennematkaisuina ja satamaa ympäröivien suojaviheraluein. Kaavaratkaisu huomioi myös merituulipuiston laajentumisen ja sen edellyttämät sähkönsiirtoratkaisut sekä mahdollisen vetyputkilinjauksen. Sataman laajentumisalueella varaudutaan uuden syväsataman ja -väylän mahdolliseen tarpeeseen tulevaisuudessa. Kemikaalisataman ja vaarallisia kemikaaleja käsittelevien laitosten ja varastoinnin edellytykset turvataan T/kem -merkinnöin.

Yyterinniemen osayleiskaavan päätavoitteena on ajantasaistaa yleiskaava oikeusvaikutteisena nykyisiä olosuhteita ja uusia käyttötarpeita vastaavaksi. Kaavatyön tavoitteena on maankäytön kehityksen ohjaaminen noin 20 vuoden aikajänteellä. Osayleiskaavalla sovitaan yhteen alueen luontoarvojen, asumisen, teollisuuden, liikenteen ja matkailun tarpeet sekä määritellään puitteet myöhemmin laadittaville yksityiskohtaisille asemakaavoille.

Rakennusvalvonta

Talouden edelleen jatkuva alamäki näkyy myös rakennusvalvonnan lupapalveluiden kysynnässä. Rakennuslupamäärät ovat laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna: elokuussa 2024 myönnettyjä lupia 367 kpl ja vastaavasti 254 kpl vuonna 2025. Lisäksi suuret kohteet ovat kuitenkin vähentyneet, mikä vaikuttaa lupatuottoihin.

Lisäksi vuonna 2025 voimaan tullut rakentamislaki muutti toimintaa, kun toimenpideluvista ja pienten (alle 30 m²) rakennusten rakennuslupamenettelystä luovuttiin. Tällä on vaikutuksia käsittelyaikoihin ja lupamaksutuottoihin. Keskimääräinen tilastollinen käsittelyaika tulee todennäköisesti kasvamaan, koska pienet ja nopeasti käsiteltävissä olevat luvat jäävät pois tilastoista. Muiden lupahakemusten käsittelyaikojen odotetaan hieman lyhenevän.

Ympäristösuunnittelu

Ympäristösuunnitteluyksikkö jatkaa ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisen kunnalle lainsäädännössä määrättyä tehtävää laajalla ympäristökasvatustyöllä. Vuosittain porilaisille tarjotaan maksuttomia luontoretkiä ja ympäristökasvatusviikolla kouluille järjestetään vierailukohteita muun muassa kiertotalouden, luonnonsuojelun ja uusiutuvan energian teemoista. Uutena toimintona kesäkuussa 2025 järjestettiin aikuisten ympäristöviikko. Luonnonsuojelukohteiden virkistyskäytön suunnitteluun ja luontotyyppikunnostuksiin yksikkö osallistuu resurssien puitteissa. Kaupungin LUMO-ohjelman valmistelu on aloitettu, samoin aloitettiin rantaroskaseuranta Kallossa.

Jätehuollon viranomaistoiminnassa aloitettiin kompostoritarkastukset 2025 kesällä. Niitä tehdään biojätteen erilliskeräysvelvoitteen mukaiseen lajitteluun kannustamiseksi ja kompostointirekisteriin ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi. Tarkastuskäynnillä tutkitaan, vastaako kiinteistöllä oleva biojätteen kompostori rekisteriin ilmoitettuja tietoja ja täyttääkö se jätehuoltomääräysten mukaiset vaatimukset. Ensimmäisten tulosten perusteella on nähtävissä, että tarkastustyölle on tarvetta ja on mahdollista, että ympäristövalvonnan työmäärä kasvaa, kun tarkastusten johdosta joidenkin kiinteistöjen asiat siirtyvät jätelain valvontaviranomaiselle. Vuoden 2026 aikana tarkastellaan, miten toimivalta-alueen asumisessa syntyvät sekajätteet ja lietteet kuljetetaan käsiteltäväksi vastaanottopaikkoihin, ja miten voitaisiin hyödyntää tietojärjestelmiä nykyistä tehokkaammin lakisääteistä seurantaa ja raportointia varten, jotta tiedot kuljetuksista ja jätemääristä olisivat aina ajantasaisia.

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden toteutusta koordinoidaan kaupunginhallituksen päätöksen (453 §/9.10.2023) mukaisesti. Tiekartan toteuttaminen on edennyt toistaiseksi suunnitelmien mukaisesti. Kireä kuntatalous voi jatkossa hidastaa kehitystä. Hankkeiden osalta ilmastomuutoksen hidastamisen, energian viisaamman käytön sekä luonnonsuojelun edistämiseksi pyritään hyödyntämään ulkopuolisia rahoituslähteitä. Tällä hetkellä kaikki ympäristöhankkeet ovat päättymässä vuonna 2025. Vuodelle 2026 on haettu yhtä EAKR-ilmastohanketta.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen koulupäivien aikaiset vuorot eivät ole ruuhkautuneet ja matkustus sujuu nykyisellä käytettävissä olevalla automäärällä. Määrärahoissa ei ole varauduttu saattovuorojen ostamiseen.

Vuoden 2026 aikana matkojen ja lipputulojen määrää vähentää Ruosniemestä ja Toejoelta keskustaan matkustavien yläkoululaisten matkustuksen väheneminen, koska he aloittavat syksyllä 2025 Pohjoisväylän koulussa. Vuoden 2026 kouluvuoden aikaista vuorotarjontaa on maltillisesti vähennetty Pohjois-Porissa, mutta syksyksi 2026 tehtäneen lisää muutoksia kustannustehokkuuden säilyttämiseksi.

Vuoden 2026 aikana ei ole tiedossa suurempia katujen peruskorjauksia, jota vaikuttaisivat aikataulujen täsmällisyyteen tai pakottaisivat lisäämään ajoaikaa. Lähivuosina toteutettava Impolan ylikulkusillan uusiminen väistötiejärjestelyineen aiheuttaa lisäkustannuksia ja reittien uudelleenjärjestelyjä.

Kaupungille aiheutuu edellisiä vuosia suurempi riski lipputulojen kehityksestä, koska Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailuttamassa seudullisessa joukkoliikenteessä on siirrytty käyttöoikeussopimuksista hankintasopimuksiin. Porin kaupunki ja Varsinais-Suomen ELY-keskus ovat sopineet kausilippujen yhteiskäytöstä ja nousukorvauksista, mikä lisää työ- ja opiskeluliikenteen sujuvuutta.

Ympäristö- ja terveysturvallisuus

Ympäristö- ja terveysturvallisuusyksikkö vastaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvasta laillisuusvalvonnasta kuten erilaisten lupa- ja valvontatehtävien hoidosta, Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella elinympäristöön liittyvien terveysturvallisuuden hallinnan ohjauksesta ja neuvonnasta, eläinten hyvinvoinnin valvonnasta, terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja lääkelain valvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, ja Porin yhteistoiminta-alueen maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävistä.

Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Porin lisäksi Eurajoki, Harjavalta, Nakkila ja Ulvila. Ympäristöterveydenhuollon eläinlääkärivastaanotot sijaitsevat Porin Tikkulassa, Eurajoella ja Harjavallassa. Maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Porin lisäksi Karvia, Merikarvia, Siikainen ja Ulvila. Lisäksi Kankaanpään yhteistoiminta-alueen kanssa on tehty yhteistyösopimus henkilöstöresurssin joustavasta käytöstä. Yksikkö vastaa sopimusten perusteella Eurajoen, Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun ja Ulvilan ympäristönsuojelun viranhaltijatehtävistä. Ympäristöministeriö on päätöksellään siirtänyt valtion lupaviranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa ympäristölupa-asioissa Porin kaupungille 31.12.2028 saakka.

Yksikössä hoidettavien viranomaistehtävien osalta toimintaympäristöön vaikuttavat eniten muutokset lainsäädännössä. Julkisuudessa esillä ollut normien purkaminen ei ole merkittävästi kohdistunut yksikön tehtäviin, vaan toimialan sekä kansallinen että EU-lainsäädäntö ovat monin paikoin päinvastoin tarkentuneet. Lisäksi yhteiskunnan varautumiseen liittyvät tehtävät ovat lisääntyneet. Kuntalaisten kiinnostus elinympäristön terveellisyyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen kasvaa jatkuvasti, mikä lisää niihin liittyviä yhteydenottoja viranomaisille. Vuoden 2026 alusta voimaan

tulevat muutokset eläinlääkintähuoltolaissa edellyttävät ympäristöterveysjaoston päätöksentekoa yhteistoiminta-alueen eläinlääkinnän palvelukokonaisuudesta ja palveluiden osittaisesta markkinaperusteisesta hinnoittelusta.

Yleinen taloustilanne näkyy yksikön tehtävissä vähäisempinä uuteen yritystoimintaan liittyvinä lupa- ja ilmoitusmenettelyinä sekä lisääntyneinä ilmoituksina toimintojen päättymisestä, mikä vähentää valvonnasta saatavien maksutuottojen määrää. Kuntalaisten taloudelliset haasteet vaikuttavat muun muassa jätehuollon laiminlyönteihin liittyvien valvontatehtävien määrään. Maatalouden rakennemuutoksen seurauksena tapahtuva maaseutupalveluiden asiakkaina olevien maatilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen.

Kaupunkikehitys ja omistajaohjaus

Yksikkö osallistuu kaupunkikehityksen kärkikohteiden suunnittelun ja toteuttamisen koordinoimiseen ja vastuutehtäviin. Teknisen toimialan uudelleen järjestäytyminen ja investointien keskitetty hallinta tehostavat kärkikohteiden kehittymistä ja elinvoiman syntymistä. Kaupungin elinvoiman kannalta merkittäviksi alueiksi määritellyistä kaupunkikehityksen kahdestatoista kohdealueesta on painotusta suunnattu virkistykseen, matkailun ja tapahtumien kohteisiin yksikön henkilöiden vetovastuussa oleviin Yyteriin ja kaupunkikeskustaan sekä Kirjurinluotoon ja Kalaforniaan. Tehtävää varten on kohdevastaavien kanssa järjestäydytty omaksi SOFT-ryhmäksi, joka osaltaan koordinoi tapahtumien ja matkailun edellyttämiä investointeja ja nostaa keskeiset aiheet kaupunkikehitysryhmään muiden elinvoimahankkeiden rinnalle. Uudeksi kokoavaksi teemaksi esitetään meren ja joen Poria.

Yksikkö jatkaa kaupunkikonsernin omistajaohjausta ja osallistuu vastuutahona omistuserien tarkoituksenmukaisiin järjestelyihin. Asuntopolitiikka laaditaan vastaamaan strategiatyössä asetettuja tavoitteita, huomioiden asumisen ja asuntorakentamisen muutokset, täydentäen kestävästä kehityksen mukaisesti kaupunkirakennetta sekä vahvistaen joukkoliikenteen ja palveluverkon toimintaedellytyksiä. Vuoden 2025 lopussa käynnistetään omistajapoliittisten linjausten päivittäminen ja kaupungin vakuutusturva kilpailutetaan vuonna 2026.

Toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin liittyvät riskit

Riskit elinvoima- ja ympäristötoimialalla

Toimialaa koskevat merkittävimmät riskit kytkeytyvät kansainvälisen tilanteen epävarmuuteen – erityisesti turvallisuuspoliittisiin jännitteisiin ja kauppapoliittisiin kiristykseen – jotka heijastuvat suoraan investointihalukkuuteen, yritysten tilauskantaan ja kasvunäkymiin. Yritysten investointihalukkuuden hiipuminen ja suunniteltujen investointien viivästyminen hidastavat uusien työpaikkojen syntyä ja alueen elinvoiman vahvistumista. Näiden kautta riskit konkretisoituvat paikallisesti työllisyyden heikkenemisenä, veropohjan kaventumisena ja kaupungin palvelujärjestelmän paineiden kasvuna. Muita keskeisiä riskejä ovat sääntely- ja sopimusmuutokset sekä palvelutehtävien ja resurssien epätasapaino.

Vaikka työmarkkinan kohtaanto-ongelma on hieman helpottanut, työllisyyden, elinvoiman ja verotulojen vahvistaminen edellyttää uutta kasvua ja investointeja. Kasvun mahdollistamiseksi yritykset tarvitsevat riittävästi osaavaa työvoimaa, mikä ei ole kaikilla aloilla kotimaisin voimin saavutettavissa. Väestön ikääntyessä yritysten on tärkeää turvata osaajatarpeensa myös madaltamalla kynnystä palkata ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä.

Työttömyyden kasvu vaikuttaa kaupungin talouteen kaksisuuntaisesti: se vähentää verotuloja ja kasvattaa samanaikaisesti työttömyysturvan kuntaosuuteen liittyviä menoja. Uusien työpaikkojen vähäinen määrä nostaa riskiä työttömyyden pitkittymisestä ja työttömyyskustannusten noususta erityisesti vaikeasti työllistyvien kohdalla.

Investointien toteutuminen kohtaa epävarmuuksia muun muassa geopoliittisen tilanteen, kilpailukykytekijöiden ja lupa- ja rahoitusprosessien osalta. Mikäli teollisuusinvestoinnit eivät lähde toteutumaan ja rakentaminen ei vilkastu, alenevat lupatuotot heikentävät kaupungin tulopohjaa. Muuttuva rakentamislainsäädäntö muuttaa toimintatapoja, joiden kokonaisvaikutuksia ei vielä täysin tunneta.

Toimialalla tarvitaan erityislainsäädännön mukaisten tehtävien hoitamiseen korkeasti koulutettua asiantuntijoita. Uusien muualla koulutuksensa saaneiden asiantuntijoiden rekrytointi ja kaupunkiin sitouttaminen on hankalaa, jos henkilöllä ei ole aiempaa sidosta Poriin. Yhä useammin rekrytoitu asiantuntija asuu ja elää muussa kaupungissa, ja työ on erittäin etäpainotteista. Etätyö haastaa johtamista ja työyhteisöön sitoutumista, sekä vaikeuttaa työtehtävien ja -vastuiden jakamista suosituimpien lomakausien aikana. Etätyöt ovat välttämätön houkutin ja pitovoima asiantuntijoiden rekrytoimiseksi, mutta työyksinäisyyden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi esihenkilötyössä on vahvistettava myös yhteisöllisyyttä.

Palveluiden järjestämisessä riskiä aiheuttavat resurssien niukkuus ja tehtävien kasvu. Lainsäädäntöön, ilmastotavoitteisiin ja ympäristövastuuseen liittyvät velvoitteet lisääntyvät jatkuvasti. Hanketoiminnan omarahoitusosuuden kattaminen vaikeutuu kiristyvässä kuntataloudessa, mikä uhkaa ilmastotoimien ja kiertotalouden

tiekartan toimeenpanoa. Toimialan vastuulla on myös laajoja varautumistehtäviä, joiden painoarvo kasvaa muuttuvassa turvallisuusympäristössä.

Ympäristön ja elinympäristön valvontatehtävissä keskeiset riskit liittyvät sääntelyn tiukentumiseen ilman lisäresursseja, kasvaviin valvontatarpeisiin sekä taloudellisiin ja oikeudellisiin seuraamuksiin. Uuden yritystoiminnan väheneminen näkyy pienempänä määränä lupia ja ilmoituksia, mutta esimerkiksi toiminnan lopettamiseen ja ympäristöhaittoihin liittyvä viranomaiskuorma kasvaa. Eläinlääkintäpalveluissa riskit liittyvät valtakunnallisesti haastavaan eläinlääkärien rekrytointitilanteeseen sekä uuden lainsäädännön tuomiin muutoksiin palvelurakenteessa ja hinnoittelussa.

Toimialan taloudelliset riskit kiteytyvät erityisesti seuraaviin tekijöihin: maksutuottojen väheneminen lupa- ja valvontatehtävissä, hankkeiden omarahoitusosuuksien kasvava kuormitus, mahdolliset vahingonkorvaukset ja reklamaatiot sekä sopimusmuutosten aiheuttamat epävarmuudet esimerkiksi joukkoliikenteessä. Lisäksi työllisyyden heikkeneminen kasvattaa kaupungin suoria kustannuksia työttömyysturvan kuntaosuuden muodossa. Näiden rinnalla kasvavat odotukset ja sääntelyyn liittyvät vaatimukset aiheuttavat lisäpaineita olemassa oleville toimintamenoille.

Joukkoliikenteessä riskiä aiheuttavat lipputulojen kehitys uuden sopimusmallin (hankintasopimukset) myötä sekä reittimuutoksiin liittyvät kustannukset. Palvelutason ylläpito edellyttää jatkuvaa kysynnän seuranta ja nopeaa reagointikykyä. Joukkoliikenteen riskit on kuvattu laajemmin top-10-kuvauksessa.

Toimialan kokonaisriskit korostavat kasvun, investointien ja poikkihallinnollisen yhteistyön merkitystä. Ilman talouden ja työllisyyden vahvistamista toimialan kyky vastata lainsäädännöllisiin ja yhteiskunnallisiin odotuksiin heikkenee, mikä voi pidemmällä aikavälillä vaarantaa kaupungin elinvoiman ja ympäristötavoitteiden toteutumisen.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026, elinvoima- ja ympäristötoimiala

Porin elinvoimaisuus

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Rohkaisemme ja autamme uusien yritysten perustamisessa, edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle sekä mahdollistamme yritysten kasvun		
Elinvoima- ja ympäristötoimiala			
TOIMENPIDE	Porin imagon parantaminen Taloustutkimuksen Kuntien imago -tutkimuksessa: Laaditaan yhteinen ja toimialakohtaiset toimenpideohjelmat imagon parantamiseksi, jotta kukin toimiala omilla teoillaan vahvistaa Porin kokonaisimagoa yritysten toimintaympäristönä.		
MITTARI	Mittarit: - Toimenpideohjelma - Imagotutkimus 2025:n NPS - Imagotutkimus 2025:n kokonaisvaikutelma	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei toimenpideohjelmaa. Porin imago vuoden 2025 tutkimuksessa (hankitaan). (Porin imago 2023: - NPS -44 (47. sija 53:n suurimman kaupungin joukossa - Kokonaisvaikutelma 6,79 (51. sija)	Toimialakohtainen toimenpideohjelma valmis. Ohjelman mukaiset toimenpiteet aloitettu. Imagotavoitteet* - NPS >0 - Kokonaisvaikutelma kunnasta > kaikkien kuntien keskiarvo

*) Koska imago ei korjaannu hetkessä, on tavoite valtuustokauden mittainen.

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle		
TOIMENPIDE	Kaupunkikehityskohteiden ranta-alueiden yritystoiminnan kasvumahdollisuuksien selvittäminen ja parantaminen		
MITTARI	Meren ja joen kaupunki – kasvuvisio veden äärellä tapahtuvan virkistäytymisen ja matkailun, palveluiden ja liiketoiminnan kehittämiseksi kaupunkikehityskohteissa. Meren ja joen kaupunki -teema koskee seuraavia kaupunkikehityskohteita: - Reposaari-Kallo - Yyteri - Kalifornia-Kirjurinluoto - Kaupunkikeskusta - Karjarantakeskus - Isosanta-Aittaluoto Näissä taas erityisesti seuraavat "paikat":	Lähtötaso Kohteet listattu	Tavoitetaso Aloituspäätökset ja järjestäytyminen tehty, yritys- ja asukasyhteistyö aloitettu, visiotyö käynnistetty

	• Kallo • Reposaari: ◦ Merilokki ◦ Kaupparanta ◦ Kalasatama ja Merimesta • Uniluoto • Herrainpäivät • Yyteri • Kirjuriluoto • Jokikeskus • Karjaranta • Konepajanranta		
TOIMENPIDE	Rakennetaan kannustimia TKI-volyymin kasvattamiseksi		
MITTARI	Ekosysteemisopimuksen puitteessa rahoitettavien hankkeiden määrän kasvattaminen	Lähtötaso Kokonaismäärä (kumulatiivinen) 8/2025: 12 hanketta	Tavoitetaso 2026: 3–5 uutta hanketta

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuin ympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Kestävä kaupunkisuunnittelu ja ympäristörakentaminen		
TOIMENPIDE	Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden etenemisen kirjaus tilinpäätökseen ja talousarviokirjaan. Tiekartan tavoitetilojen ja toimenpiteiden toteuttamisen edistäminen.		
MITTARI	Toimenpiteiden osuus, joita edistetään tai jotka ovat valmiit/toimintatapoja: Suunnitteluvaihe/toteutusvaihe/valmis/muuttunut toimintatavaksi	Lähtötaso (15.9.2025)	Tavoitetaso (15.9.2026)
		92 %	95 %

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuinympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Keskustan kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen		
TOIMENPIDE	Kävelykadun juhluvuoden projektisuunnitelman toteuttaminen		
MITTARI	Laaditun projektisuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä työryhmän kanssa.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Kaupunginhallitus on hyväksynyt projektisuunnitelman.	Kaupunginhallitus on tehnyt toteuttamispäätöksen.

Elinvoima- ja ympäristötoimiala

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Tarjoamme nopeat ja digitaaliset lupaprosessit		
TOIMENPIDE	Rakennuslupaprosessien sujuvoittaminen		
MITTARI		Lähtötaso	Tavoitetaso
	Mittari 1. Uudisrakentamislupien keskimääräinen läpimenoaika säilyy samassa suhteessa Topten – kaupunkeihin. Porin lupakäsittelyn läpimenoaika säilyy ja pysymme Topten kaupunkien kärkipäässä.	1. Porissa n. 20 pv, Topten n. 60 pv	30 pv*
	Mittari 2. Kaikkien lupien keskimääräinen läpimenoaika säilyy. Vuonna 2025 tammi-elokuu lupia yhteensä hieman alle 260 kpl, keskimääräinen läpimenoaika 18 pv ja mediaani 7 päivää.	20 pv	20 pv
	Mittari 3. Asiakaspalvelun ja asiakastytyväisyyden parantaminen tarkastustoiminnassa.	Tarve tunnistettu. Käynnistetään asiakastytyväisyyskysely Q4/2025.	Asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta kehitystoimet 2026.
	Mittari 4. Uuden rakentamislain edellyttämät muutokset ja toimenpiteet järjestelmiin ja prosesseihin otettu käyttöön.	Käynnissä.	Valmis 2026

*) Pääosin nopeasti käsiteltävät pienten rakennusten luvat poistuivat rakentamislain voimaan tullessa 1.1.2025, joka vaikutti keskiarvoon. Nyt kaikki luvat ovat keskimäärin vaativampia, joka voi nostaa lupakäsittelyyn käytettyä aikaa.

Rakennusvalvonnoille on asetettu rakentamisluvan kolmen kuukauden käsittelyaikatakuu, lukuun ottamatta puhtaan siirtymän sijoittamislupaa ja poikkeuksellisen vaativia hankkeita, joiden käsittelyaika on kuusi kuukautta. Aikaa aletaan laskea, kun rakentamislupahakemus liitteineen on riittävän kattava lupahakemuksen käsittelemiseksi.

Käsittelyaikavaatimus tulee voimaan 1.1.2026. Porin 30 päivän tavoitetaso on huomattavasti lain määrittelemää tasoa tiukempi.

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Huomioimme päätösten vaikutukset yritysten toimintaympäristöön		
TOIMENPIDE	Yritysvaikutusten arviointi		
MITTARI	Merkittävistä toimenpide-esityksistä laadittujen yritysvaikutusten määrä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		3 kpl	5 kpl

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Pori mahdollistaa yritystoiminnan kasvun ja uudistumisen		
TEKO	Edistämme aktiivisesti yritysten ja investointien sijoittumista Porin seudulle		
TOIMENPIDE	Maankäytön suunnittelu tukee investointeja		
MITTARI	Mittari 1. Mäntyluodon vireillä olevat T-kaavoitushankkeet	Lähtötaso Luonnos- ja ehdotusvaihe	Tavoitetaso Lainvoimaiset
	Mittari 2. Tahkoluoto-Paakarit- ja Yyterinniemen osayleiskaavat	Luonnosvaihe	Tahkoluoto-Paakarit lainvoimainen ja Yyterinniemi 2.luonnosvaihe

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Ylivertaiset asuinympäristöt ja keskustan kehittäminen		
TEKO	Kestävä kaupunkisuunnittelu ja ympäristörakentaminen Moni-ilmeisten asuinalueiden sekä niiden palvelutason ja arvojen vahvistaminen		
TOIMENPIDE	Maankäytön suunnittelun edistäminen		
MITTARI		Lähtötaso	Tavoitetaso
	Mittari 1. Lainvoimaiseksi tulevien asemakaavojen lukumäärä	Elokuu 2025 lainvoimaisia 6 kpl (vuonna 2024 6 kpl)	10 kpl
	Mittari 2. Alueidenkäytön kehityskuvan laatiminen	Kehityskuvan selvityksiä aloitettu	Kehityskuvan laatiminen käynnissä

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Osaavan työvoiman saatavuus		
TEKO	Asettumis- ja sijoittumispalvelut yhteistyössä maakunnan toimijoiden (ml valtion) kanssa		
TOIMENPIDE	Kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen ja ulkomaisten työntekijöiden ja opiskelijoiden asettautumisen helpottaminen yhdessä Satakunnan työllisyysalueen ja International House of Porin (Konsernipalvelut) kanssa		
MITTARI	Työnantajien tukeminen kansainvälisten työntekijöiden rekrytoinnissa mm. yhteisten tapahtumien avulla. Mittaaminen: Työnantajien asiakastyytyväisyys.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Asiakastyytyväisyysjärjestelmä pilotoinnissa.	Kehitetään yhteistyötä edelleen ja tarkastellaan myös toimintamallia. Asiakastyytyväisyys: NPS>0